

*XIII. Pediatría topaketak.
Zarautzen, 2019.eko
azaroaren 20an.*

XIII Reunión Pediátrica.
Zarautz, 20 de noviembre
de 2019

Urtero lez, aurtan ere, euskararen erabilera pediatrian sustatzeko jardunaldia izan dugu pasa den hilaren 20an: XIII. Pediatría Topaketak. Oraingo honetan, Zarautz herria izan da bilgune.

Hasteko, pediatriei zuzenduriko bi hitzaldi entzuteko aukera izan genuen: Haurren egonkortzea Lehen Mailako Arretan eta Emergentsia kardiologikoak, Ander Ceña Setien eta Erika Rezola Arcelus pediatrien eskutik hurrenez hurren.

Ondoren, ahozko komunikazio libreen tartea iritsi zen. Aurrena, Mastozitosis gaiari buruzkoa (Oihane Garmendia Zabaleta eta Maria Jesus Sarrionandia Uribelarrea), jarraian, Gerra zibilean Erresuma Batura bidalitako haurren arreta (Ane Etxeberria Odriozola eta Pedro Gorrotxategi Gorrotxategi) eta bukatzeko Jose Bago. Pediatriaren bultzatzailea Argentinan (Markel Urrutikoetxea Aiartza eta Pedro Gorrotxategi Gorrotxategi).

Atsedendia ostean, jardunaldia herritarrei ere zabaldu zitzaion. Bereziki guraso edo haurren zaintza dutenei zuzendutakoak izan ziren azken hiru hitzaldiak: Sukarra eta sukar konbultsioak (Maidar Leunda Iruretagoyena), Buruko traumatismoa (Garazi Agirresarobe Gil de San Vicente) eta Anafilaxia (Ainhoa Zabaleta Rueda). Denok izan genuen pediatriaz ikasteko aukera.

AHOZKO KOMUNIKAZIOAK

AZALEKO MASTOZITOSIAK: KASU BATEN AURKEZPENA. O. Garmendia Zabaleta, MJ. Sarrionandia Uribelarrea. *Zelaietako kontsultategia. Abadiño, Bizkaia.*

Sarrera. Mastozitosisak mastozitoek ehunak infiltratzean sortutako asaldura multzoa dira. Ezohikoak diren arren, umeengan azalari eragiten die.

Kasu klinikoa. 12 hilabeteko umea, kolore horixka eta gainazal zimurtsua duten 4 papula dauzkana, erabat asintomatikoa. Dermatologoak mastozitosis kasu bat dela ondorioztatzen du Darierren zeinua positiboa dela ikusita.

Iruzkinak. Azaleko mastozitosisak bizitzako lehen bi urteetan agertzen dira eta hiru mota nagusi daude: mastozitoma, mastozitosis makulopapularra eta azaleko mastozitosis difusoa. Faktore abiarazle batzuen ondorioz, beroa eta frikzioa nagusiki, mastozitosen barne-bitartekariak aska daitezke, sintoma lokalak nahiz sistemikoak eraginez. Azken horiek larriak izan daitezke eta, horregatik, garrantzitsua da lesioak identifikatzen jakitea eta pazienteak Dermatologiara bideratzea. Kasu gehienetan lesioak berez desagertzen dira.

ESPAINIAKO GERRA ZIBILEAN, ERRESUMA BATU-
RA EBAKUATUTAKO HAURREN PEDIATRIAKO
ARRETA. **A. Etxeberria Odriozola¹, M. Urru-
tikoetxea Aiartza¹, P. Gorrotxategi Gorrotxa-
tegi², A. Zabaleta Rueda², M. Zafra Anta³.**
¹BAME Donostiako ospitalea. Donostia. Gipuzkoa.
²Pasaia San Pedroko Osasun Zentroa. Pasaia.
Gipuzkoa, ³Fuenlabradako Ospitalea. Madril.

Sarrera. Euskadiko gerra zibilean, Eusko Jaurlaritzak laguntza eskatu zuen atzerriko herrialdeei biztanleria zibila ebakutzeko. Britainia Handiak 4.000 haurrei ongietorria egin eta aurrebarkatzeko azterketarako, Richard Ellis pediatra (mundu osoan deskribatzeagatik, displasia kondroektodermikoko Simon van Creveld-ekin batera, eta Andrey Russel doktorea bertaratu ziren. Biak ere Lanceten artikulu bat argitaratu zuten, itsasora joango ziren haurrenosasun egoera aztertzen.

Helburua. Ahozko komunikazio honen helburua Ellis eta Russel medikuen lana ezagutaraztea da, eta gogoan izan gabe, une honetan adingabeak adingabeak Europan ongietorria egiten dutenean, 1937an ebakuatu zituzten euskal adingabeek bizi zuten egoera.

Emaitzak. Orokorrean, osasun aldetik ez zuten arazo handirik ikusi haurreetan, aste askotan bizi izan ziren gabezia, antsietate eta pilaketa-baldintzak izan arren. Aztertutako 4090 haurren artean, honako aurkikuntza hauek aurkitu ditugu (forunkulosia, inetpigioa eta pedikulosia izan ezik), gaixotasun infekziosoak auxen izan dira: Erreumakarditisa 9, Otorrea 17, Sarna: 13 Adenitis zerbikala 17, Poliomielitisa 5, Difteria 1, Ezkabia 1, Bronquitisa 4, Clutton artikulazioak eta keratitis interstiziala 1, Hutchinson hortzak 4, Paperak 2, Pott gaixotasuna 3, Trakoma 2. Birrikako fibrosia 1. Trakoma, papera eta difteria kasuak ata haien senideak baztertu egin zituzten. Hartu zituzten kanpamentuan, lehorreratu aurretik berriz aztertu zituzten eta kolorezko zinta baten bidez sailkatu

zituzten. Zuria kanpamendura zuzenean joan zitekeela esan nahi zuen; gorriak, komunetara desinfektatuak izatera joan behar zirela, eta urdinak, Infekzioso edo kutsakorra; esan nahi zuen, eta, beraz, inguruan zegoen ospitale batera eraman behar zutela. 710 haur inguru izan ziren kolore gorriko eramaileak, eta 2 baino ez, urdinekoak.

Ondorioak. Ingalaterrara ebakuatutako haurren osasun egoera egokia izan zen, Bilboko setioan gerra egoera eta elikagai falta bizi izan arren. Eskaini zieten osasun zaintza ona izan zen.

JOSE BAGO LECOSAIS DOKTOREA. PEDIATRIAREN BULTZATZAILEA ARGENTINAN. **M. Urru-
tikoetxea Aiartza¹, A. Etxeberria Odriozola¹,
P. Gorrotxategi Gorrotxategi², A. Zabaleta²,
M. Zafra Anta³.** ¹BAME Donostiako ospitalea.
Donostia, Gipuzkoa. ²Pasaia San Pedroko Osasun
Zentroa. Pasaia, Gipuzkoa. ³Fuenlabradako Ospita-
le. Madril.

Sarrera. José Bago doktorea Donostian jaio zen 1900. urtean, eta Buenos Airesen hil zen 1962an. Itziazko mediku titular zen Manuel Bago Aguirreren semea izan zen.

Bere aitak, Martin Aramburu doktorearekin batera, "Higiene eta Medikuntza Herriko Gidaliburua" argitaratu zuen 1899. urtean, gazteleraz zein gipuzkera euskalkian. Hiritarrei, gaixoen zaintzan, zein era askotariko egoera eta prozesutan, erabili beharreko higie eta zaintza arauak irakasteko helburua duen osasun dibulgazio liburu bat da. Euskal herritarrek liburuaren ulerpen errazago bat izan zezaten, euskarazko bertsioa, gipuzkeraz hitzak ahoskatzen diren bezalaxe dago idatzia.

Alderdi medikoak. José Bago Medikuntzan lizentziatu zen Madrilen, 1923. urtean. Gipuzkoara iritsi eta denbora gutxira, 1927. urtean, bertako mugimendu zientifikoetan murgildu zen, "Gipúzcoa Médica" aldizkariko erredakzio batzordean parte hartuz, hau

1916tik 1931ra existitu zen Gipuzkoako Medikuntza Elkargoko organoa delarik, aldizkariko hainbat aletan agertzen denaren arabera. Bere lehen urteetan, gastroenterologiaren munduan lanean ibili zen, eta digestio aparatuko gaixotasunen inguruko hiru artikulu kaleratu zituen "Gipúzcoa Médica" aldizkarian. Bere mediku jarduerari erreferentzia eginez, 1931. urtean Medikuntzako Ordezkariorde izan zen Donostiako auzitegi batean, eta 1935-1936. urteen artean "Academia Médico Quirúrgica de Gipúzcoa"ko presidente izan zen, Gipuzkoako Medikuntza Elkargoko jardueraren zientifikoaren lidertza eramanez.

Alderdi politikoak. Bere mediku jardueraz gain, urte haietan jardueraren politikoa nabarmena izan zuen. 1930. urteko abenduaren 15ean, Donostian eman zen errepublikar matxinadan parte hartu zuen, eta horren ondorioz atxilotua izan zen. Lau hilabetez espetxeratu egon ondoren, 1931. urteko apirilak 14ean kaleratua izan zen gainontzeko errepublikar matxinatuekin batera, Errepublikaren aldarrikapenaren momentuan. 1936. urtean Gerra Zibila hasi zenean, Bago doktorea politika jardueretatik at zegoen, ziztu batean muga pasatzeko aukera izanez. Hala eta guztiz ere, Dancharinera lagun baten bila joan zen unean, tropa frankistengatik atxilotua izan zen, eta "Movimiento Nacional" deiturikoarekin zuten oposizio sutsuaren ondorioz, heriotz zigorra jasotzera kondenatua izan zen. 1938ko azaroan, Bartzelonako espetxean atxilotua zegoen Gómez Ulla doktoreagatik trukatu izan zen, libre geratuz.

Argentina izan zuen jardueraren. Libre geratu ostean Argentinara joan zen, eta 1940 urtetik aurrera Buenos Airesen kokatu dezakegu, hurrengo 25 urteak bertan igaroz. Pediatriaren inguruko lanen bultzatzaile izan zen, Anaés Nestlén zientzia asesore paperean. Bere heriotzaren ostean José Bago Fundazioa jaio zen, izen berbera duen sariarekin batera. Urtero, pediatriaren inguruko lan onena saritzen da bere izenean.